

Ali bo v prid blaginje vseh ljudi?

Zgodovina ali umetnostna zgodovina
Raziskovalna naloga

Avtorici:
Petra Cafuta
Katarina Repolusk Čerič

Mentorica:
Marjetka Berlič

Maribor, 2021

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	iv
ZAHVALA.....	v
1. UVOD	1
2. HIPOTEZE.....	1
2.1 Cilji in namen raziskovalne naloge	1
2.2 Metodologija dela	2
3. KAJ JE ROTARY?	2
3.1 Kdo so rotarijci in kako delujejo	2
3.2 Srečanja	3
3.3 Članstvo	4
3.4 Rotary klub Maribor med obema svetovnima vojnama	4
4. VLADO ŠLAJMER,	7
5. ANTON KREJČI	8
6. DR. RUDOLF KAC	9
7. IVAN VIDMAR.....	9
8. MIROSLAV PLOJ	10
9. HENRIK SABOTHY	10
10. JOSIP HUTTER.....	11
11. LEON ŠTUKELJ	12
12. INTERVJU.....	16
13. METODA ANKETIRANJA	21
13.1 Metode analize podatkov in njihova interpretacija.....	21
14. REZULTATI IN INTERPRETACIJA	22
15. RAZPRAVA	29
16. DRUŽBENA ODGOVORNOST	30
17. ZAKLJUČEK.....	31
18. VIRI IN LITERAURA.....	33

KAZALO SLIK

Slika 1: Dr. Alojzij Juvan, mariborski župan in rotarijec.....	6
Slika 2: Vlado Šlajmer in letno kopališče Mariborski otok, ki ga je gradilo Šlajmerjevo podjetje.	8
Slika 3: Hutterjeva kolonija hiš na Pobrežju	12
Slika 4: Josip Hutter na naslovnici knjige dr. Jerneje Ferlež, Josip Hutter in bivalna kultura Maribora	12
Slika 5: Klop v mariborskem parku Ave triumphator posvečena Leonu Štuklja.....	14
Slika 6: Leon Štukelj	14
Slika 7: Spominska plošča na Kersnikovi 1 v Mariboru (fotografija Marjetka Berlič)	15

KAZALO TABEL

Tabela 1: Če ste na zgornje vprašanje odgovorili z DA, napišite eno od njihovih dejavnosti.....	24
Tabela 2: V kolikor ste na zgornje vprašanje odgovorili z DA, napišite njegovo ime in priimek.	26
Tabela 3: Če ste na zgornje vprašanje odgovorili z DA, napišite rezultat njihovega prizadevanja v Mariboru.....	28

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Spol	22
Graf 2: Starost	22
Graf 3: Prepoznavnost Rotary kluba Maribor	23
Graf 4: Prepoznavnost delovanja rotarijcev	23
Graf 5: Ali anketiranci poznajo katerega člana kluba iz preteklosti?	26
Graf 7: Ali anketiranci poznajo kakšen dosežek Rotary kluba v Mariboru.	27

POVZETEK

V najini raziskovalni nalogi bova raziskovali zgodovino Rotary kluba v Mariboru kot družbe, ki je pripravljena delati za dobro ljudi in temelji na načelih prijateljstva različnih poklicev. V raziskovalni nalogi želiva raziskati o najbolj znanih in posebnih rotarijcih v Mariboru, ki so se zapisali v zgodovino Maribora. Želiva tudi izvedeti, kakšni so bili njihovi nameni, kakšni so pogoji in kako postati član kluba Rotary ter kaj so naredili in prispevali zanj Mariboru. V letu 2020 je minilo 90 let od ustanovnega sestanka, prav tako naju je zanimalo, kako deluje klub danes, saj je ponovno pričel z delovanjem leta 1992.

Kot metode dela bova izhajali iz gradiva na spletu, pisnih virov (literature). Opravili bova tudi intervju in anketo.

ZAHVALA

Predvsem bi se radi zahvalili najini mentorici za vso spodbudo, usmerjanje in pomoč ter za pobudo za to raziskovalno nalogo. Zahvalili bi se tudi radi vsem intervjuvancem, ki so nama pomagali bolje spoznati Rotary klub Maribor. Hvala rotarijcu Aleksandru Jeršiču, ki nama je posodil knjigo, iz katere sva pridobili veliko zanimivih informacij. Zahvaljujeva se tudi vsem anketirancem za odgovore, ki so nama pomagali priti do rezultatov.

1. UVOD

»Karkoli nam Rotary lahko pomeni, bo svetu to videti po rezultatih, ki jih dosežemo.« To so bile besede Paula Harrisa, ki je skupaj s tremi prijatelji leta 1905 v Chicagu ustanovil Rotary. Ime so izbrali zaradi rotiranja funkcij v klubih in tudi zaradi različnih krajev srečanj. Sčasoma so kraji srečanj postali stalni. Srečevali so se v pisarnah, restavracijah ali hotelih.

Kaj je Rotary, je bilo najino prvo raziskovalno vprašanje. Začeli sva raziskovati in nato naju je preplavilo ogromno vprašanj. Kaj počnejo, kdo so bili ustanovni člani, prvi predsedniki, tajniki, ... Cilj najine naloge je, da ljudi seznaniva s pomenom besede Rotary klub, rotarijstvo in zgodovino Rotary kluba Maribor, ki je bil prvi klub na ozemlju današnje Slovenije, ustanovljen leta 1930. Veliko ljudi ne pozna pomena rotarijstva. Tudi midve sva bili med njimi. Sedaj sva se navdušili nad določenimi posamezniki, ki so mesto zaznamovali tudi s svojim delovanjem v rotarijskem gibanju.

2. HIPOTEZE

Hipoteza 1: Ljudje slabo poznajo organizacijo Rotary klub Maribor.

Hipoteza 2: Rotary klub Maribor pomaga ljudem ter ima dobrodelne namene.

Hipoteza 3: Člani Rotary kluba Maribor imajo različne poklice in interese.

Hipoteza 4: Rotary klub Maribor se je s svojimi deli zapisal v spomin Mariborčanov.

Hipoteza 5: Leon Štukelj je bil povezovalni člen Rotary kluba Maribor.

Hipoteza 6: Na delovanje rotarijskega gibanja so vplivale tudi spremembe političnih režimov.

2.1 Cilji in namen raziskovalne naloge

1. Ugotoviti namen rotarijskega gibanja.
2. Spoznati predvojne predsednike in tajnike Rotary kluba Maribor.
3. Raziskati, kako je njihovo delo potekalo nekoč in kako poteka danes.
4. Ugotoviti, kje so v Mariboru pustili opazne sledi.

2.2 Metodologija dela

Pri raziskovalni nalogi sva uporabili več metod raziskovanja. Uporabili sva: metodo zbiranja podatkov iz literature, metodo zbiranja podatkov iz spleta. Pri prikazovanju rezultatov ankete sva uporabili metodo grafičnih ponazoritev s pomočjo računalniških skic.

3. KAJ JE ROTARY?

Rotary je organizacija med seboj povezanih poslovnežev in strokovnjakov iz različnih poklicev. Ljudem pomagajo s svojo materialno pomočjo. Prav tako pomagajo tudi s svojim časom, ki so jim ga pripravljeni posvetiti. Rotarijci so ljudje, ki so pripravljeni narediti nekaj za drugega, za dobro ljudi in zato ne pričakujejo ničesar. Nekateri jih primerjajo s prostozidarskimi ložami, a gre za dve različni organizaciji. Za prostozidarje še vedno velja, da je njihovo članstvo zavito v kanček skrivnosti, kar za rotarijce ne bi mogli trditi. Rotarijci v zameno za delovanje ne pričakujejo nobenih privilegijev. V družbi delujejo z dobro voljo, poštenjem in solidarnostjo. Člani Rotary klubov spodbujajo etična načela ter širijo dobro voljo in mir na svetu. Na svetu je več kot 1,4 milijona rotarijcev v preko 36.000 klubih v več kot 190 državah na vseh celinah.

Posebnost rotarijstva je, da se v Rotary klub ne moreš včlaniti na lastno željo. Tja moraš biti povabljen. Pogoj za članstvo je, da si pri Rotaryju in njegovih članih, ponavadi lokalnem Rotary klubu (ali katerem drugem), prepoznan kot človek načel in principov, ki se skladajo z rotarijskimi načeli. Z drugimi besedami, ne odločaš se vnaprej sam za Rotary, temveč se lahko odločiš šele potem, ko si vanj povabljen.

3.1 Kdo so rotarijci in kako delujejo

Rotarijci morajo pri svojem delovanju upoštevati visoka etična in moralna načela. Svoja načela uresničujejo skozi svoje delovanje v klubih, širijo razumevanje med ljudmi in narodi, se družijo z mladimi in skrbijo za okolje. Vrednote vsakega rotarijca, ki je pripravljen pomagati drugemu, so skromnost, nesebičnost, miroljubnost, razumevanje in upoštevanje drugih. Poleg načel rotarijstva sta pomembni še dve ključni gesli: nesebično pomagati in najbolj pridobi tisti, ki največ pomaga. Takšna pravila so univerzalna in jih poznajo vsa verstva in etike sveta, zato se je rotarijstvo razširilo po vsem svetu. Rotary International je mednarodna organizacija, ki se deli na regionalne cone, te pa

na distrikte (območja). Distrikte vodijo guvernerji. V Sloveniji so klubi združeni v Distrikt 1912, kjer sta Slovenija in Severna Makedonija. Vsak Rotary klub lahko sam ali z drugimi klubi ustanovi še Interact klub za otroke med 14. in 18. letom. Mladi med 18. in 30. letom se združujejo v Rotaractu za mlade. V Inner Wheelom klubu se združujejo žene ali sorodnice članov Rotary klubov. V Sloveniji trenutno deluje 48 rotarijskih klubov.

Rotarijci po vsem svetu delujejo na podlagi istih rotarijskih vrednot.

1. Ali je resnično?
2. Ali je pošteno do vseh udeležencev?
3. Ali bo vzpodbujalo prijateljstvo in dobro voljo?
4. Ali bo v prid blaginje vseh ljudi?

Simbol Rotaryja je zobato kolo, ki premika (rotira) številna druga velika zobata kolesa, tako kot rotarijci premikajo čedalje večje in pomembnejše vsebine. Kolo predstavlja tudi gibanje, civiliziranost in pripravljenost služiti.

3.2 Srečanja

Sestanki rotarijcev so tedensko. Prisotnost na teh sestankih mora biti vsaj 60 %. Člani morajo sodelovati v različnih projektih, na srečanjih s prijateljskimi ali drugimi klubi, sprejemati goste, tudi po domovih. Udeleževati se morajo družabnih srečanj z družinskimi člani in plačevati članarino, ki ni ravno majhna. Tako je članstvo v Rotary klubu povezano tudi z drugimi družinskimi člani. Gre za zadovoljstvo, da se družijo z dobrimi prijatelji in napravijo nekaj za tiste, ki jim gre slabše.

Redna rotarijska srečanja potekajo na slovenskem prostoru v glavnem v gostinskih lokalih. Tako se člani najstarejšega kluba v Sloveniji sestajajo v Hotelu Habakuk v Mariboru. V zahodnih državah, kjer je klubsko življenje zelo razvito, se sestajajo v posebnih klubskih prostorih. Poznamo jutranje, opoldanske ali večerne klube. Pri jutranjih se sestajajo ob zajtrku, pri opoldanskih pri kosilu, pri večernih pa ob večerji. Klub Rotary Maribor štejemo k večernim klubom, saj se sestajajo v ponedeljek zvečer. V času slabe epidemiološke slike se sestajajo prek spleta.

Polega obroka je sestavni del srečanja predavanje, na katero koli temo. Tudi naša učiteljica zgodovine in najina mentorica je na vabilo enega od članov pred leti pripravila predavanje o Josipu

Primožiču Tošu. Teme, ki se obravnavajo na rednih tedenskih srečanjih, so lahko tudi politične vsebine, vendar se Rotary International in njegovi klubi ne smejo politično opredeljevati.

Sestanek vodi predsednik, pomaga mu tajnik. Vsak klub ima upravni odbor. Volitve odbora in predsednika se organizirajo že pol leta pred nastopom funkcije, tako se lahko novo vodstvo pripravi na svoj enoletni mandat, ki traja od 1. julija do 30. junija naslednje leto.

3.3 Članstvo

Član kluba je mogoče postati samo s pomočjo vabila s strani rotarijcev. Postopek sprejema v klub ni enostaven, saj morajo biti izpolnjeni vsi pogoji. Novemu članu klub določi mentorja oz. botra. Najprej se preveri poklicna skupina novega kandidata, zaželeno je, da so člani iz različnih poklicnih skupin. Boter poda predlog upravnemu odboru, kjer mora biti dosežen prvi konsenz. Če ga upravni odbor sprejme, ime kandidata posredujejo na klubskem sestanku, tam se skuša doseči drugi konsenz. Če kandidata potrdijo, se osebno predstavi, kasneje je vabljen na srečanje, da se seznani s člani kluba in ugotovi ali mu to ustreza. Če se odloči za članstvo, plača pristopnino, ki je visoka in gre v dobrodelne namene ter še članarino. Članarina je sestavljena iz dveh delov. Iz dela, ki gre na Rotary International in iz dela, ki ostane klubu za njihove projekte.

3.4 Rotary klub Maribor med obema svetovnima vojnama

Rotary klub Maribor je bil ustanovljen kot prvi Rotary klub na Slovenskem. Svoj sedež je imel v Hotelu Orel na Grajskem trgu 3a. Tako je bilo ob ustanavljanju kluba. Na pobudo podjetnika in vinogradnika Henrika Sabothyja so se začeli sestajati podjetniki, menedžerji, zdravniki, trgovci, odvetniki in profesorji. Ustanovljen je bil 15. novembra 1930. Leta 1941 je bil s prihodom okupatorjev ukinjen. Kot najpomembnejše člane Rotary klub Maribor pred II. svetovno vojno bi izpostavili Henrika Sabothyja, Josipa Hutterja in Leona Štuklja, ki so se s svojimi deli vpisali tudi v širši zgodovinski okvir.

O delovanju rotarijcev pred II. svetovno vojno se je nekaj stvari spomnil Leon Štukelj, ki je bil povezovalni člen med prvim klubom iz leta 1930 in tistim, ki je nastal na njihovih temeljih leta 1992.

Sestanki-mitingi so bili vsak ponedeljek v prostorih gledališča s pričetkom ob 19. uri in z večerjo, ki jo je pripravljala takratna zakupnica Velike kavarne, znani mariborski gastronom in organizator

zabavnega programa v kavarni, Aleksander Klesič. (*Leon Štukelj, 2020 stran 43, 90 let RC Maribor in Rotarijstva na Slovenskem*) Redni sestanki so bili v Veliki kavarni na Glavnem trgu, proslave in razne svečanosti pa v SNG Maribor, kasneje so se tudi sestanki iz Velike kavarne preselili v SNG, in sicer v Kazinsko dvorano.

Čeprav je bil ustanovni sestanek 15. novembra 1930, je enako pomemben datum 5. januar 1931, ko je RI izdal chartersko listino. Tako ima Rotary klub Maribor dva rojstna dneva, prvi je na dan ustanovitve, drugi pa prejem charterske listine kluba. Oba dogodka sta enako pomembna. Šele od charterskega dne postanejo člani kluba uradno rotarijci. Enako velja za vse klube.

V času pred II. svetovno vojno je imel Rotary klub zelo pisano sestavo, kot je za te klube pravilo. Tam bi našli kar tri mariborske župane, še posebej se je vtisnil v spomin dr. Alojzij Juvan, čeprav je po krivici spregledan. Ob primerjavi podatkov sva ugotovili, da je v zborniku 90 let slovenskega rotarijstva in RC Maribor (izdal Rotary klub Maribor ter Zveza Rotary klubov v Sloveniji – RI Distrikt 1912) na strani 25 zapis, da se dr. Alojzij Juvan ni mogel včlaniti v rotarijsko gibanje, ker bi mu naj to preprečil takratni mariborski škof. A sva iz najnovejše knjige Maksimilijana Frasa Mariborski župan dr. Alojzij Juvan in njegov čas in v seznamu članstva ugotovili, da je dr. Alojzij Juvan bil rotarijec. Med člani nadzornega odbora je omenjen leta 1939/1940, član je bil tudi v letu 1941 do okupacije Maribora, ko je delovanje rotarijcev prenehalo.

Slika 1: Dr. Alojzij Juvan, mariborski župan in rotarijec

(https://sl.wikipedia.org/wiki/Alojzij_Juvan#/media/Slika:Alojzij_Juvan.jpg)

Zanimivo je, da so med rotarjci v obravnavanem obdobju bili kar trije takratni mariborski župani: Miroslav Ploj (župan mariborske oblasti), Franjo Lipold in Alojzij Juvan. Vsi trije župani so imeli še druge pomembne funkcije. Očitno so tudi obvladali gospodarstvo in se povezovali z drugimi rotarjci iz vrst podjetnikov, lastnikov kapitala. V tridesetih letih 20. stoletja, ko je bila velika gospodarska kriza, je Maribor gospodarsko zelo napredoval. Zgradili so veliko novih tovarn, pretežno tekstilnih in kovinsko predelovalnih. Takrat se je v Mariboru veliko gradilo, tudi na področju stanovanj. Maribor je postal vodilno industrijsko mesto v Jugoslaviji. Poleg izjemnih županov so bili rotarjci tudi sposobni gospodarstveniki, na njihovem čelu je bil Josip Hutter. Prav tako so bili člani intelektualci, zdravniki, pravniki, bankirji, profesorji, trgovci, ... Med njimi je bil tudi pravnik in olimpijonec Leon Štukelj. Rotarijec je bil tudi lastnik Tovarne mila Zlatorog Oskar Dračar, direktor Tovarne dušika Ruše Anton Krejči, gradbenik in solastnik Opekarne Lajtersperg Rudolf Kiffmann, lastnik tekstilne tovarne Marko Rosner, lastnik firme mesnih izdelkov Josip Benko in mnogi drugi.

Klub je v tem času deloval tudi dobrodelno. Skrbeli so za otroke v težjih socialnih razmerah, za njihova oblačila, malice v šolah in letovanju otrok iz revnih družin. Največji donator za Krajnovičev dečji fond je bil Josip Hutter. Tako je Maribor tudi zaradi povezovanja rotarijskih prijateljev bil mesto optimizma.

Izbrali sva nekaj imen iz tega časa in jih podrobneje proučili. Ker nameravamo to nalogo predstaviti tudi v naslednjem šolskem letu (sodelovanje s Pogrebniim podjetjem, ki je predsedujoče v mreži evropsko pomembnih pokopališč), sva izbrali več tistih, ki so pokopani na mariborskem pokopališču.

SEZNAM PREDVOJNIH PREDSEDNIKOV, TAJNIKOV IN POMEBNIH ČLANOV , KI SO POKOPANI NA POBREŽJU:

- Mirko Černič,
- Franc Stamol,
- Rudolf Kac,
- Vlado Šlajmer,

- Miroslav Ploj,
- Ivan Vidmar,
- Vlado Šlajmer,
- Alojzij Juvan,
- Franjo Lipold,
- Leon Štukelj.

4. VLADO ŠLAJMER,

predsednik Rotary kluba 1932/1933 in 1939/1940

Vlado Šlajmer se je rodil leta 1895 v Ljubljani. Rodil se je očetu kirurgu Edu Šlajmerju in materi Veri Šlajmer. Gimnazijo je končal v Ljubljani in se vpisal na gradbeno fakulteto na Tehniški univerzi v Gradcu. Leta 1917 je študij prekinil, saj je bil mobiliziran. Po koncu vojne je nadaljeval študij in diplomiral v Brnu na Češkoslovaškem. Po diplomi je odšel v Maribor. Prav selitev v Maribor je bila razlog, da se je vključil v mnoge društvene in družabne aktivnosti v mestu Maribor, med drugim v planinsko društvo in v Rotary klub Maribor.

Inž. Vlado Šlajmer je bil mariborski gradbenik. Skupaj z arhitektom Jožetom Jelencem je v Mariboru leta 1926 ustanovil gradbeno podjetje Jelenc&Šlajmer. To podjetje je bilo eno največjih gradbenih podjetjih med obema svetovnima vojnama. Mesto Maribor se je hitro razvijalo in lahko sta izvajala zanimive gradbene projekte. Konec dvajsetih let sta dobila naročilo in zgradila letno kopališče na Mariborskem otoku (pred letom 1930 Felberjev otok). Pobudo za gradnjo kopališča je zagovarjal takratni mariborski župan dr. Alojzij Juvan, ki je bil prav tako rotarijec, oba sta bila člana Rotary kluba Maribor tudi 1. 1. 1941, ko so nekateri pripadniki nemške narodnosti zaradi bližajoče se vojne izstopili. Nemčija rotarijskemu gibanju ni bila naklonjena. Sledili so še drugi projekti, podjetje je izvedlo večino gradbenih del za podjetje Hutter, tako v tovarni kot tudi zasebno vilo družine Hutter ob parku ter naselja za delavce tovarne. Med ustanovnimi člani Rotary kluba Maribor so bili tako poleg njega še lastnik tovarne mila Zlatorog Oskar Dračar.

Vlado Šlajmer je bil Mariborčan, ki je veljal za enega najpomembnejših gradbincev, ki se je s svojimi gradbenimi deli zapisal v zgodovino Maribora. Rotary klub mu ni dajal le možnosti sodelovanja, ampak mu je omogočal tudi mednarodne povezave. Edina značka, ki jo je vedno nosil je bila Rotary značka. Prav to značko in vse papirje, ki bi ga lahko povezali z rotarijci, je njegova

žena po okupaciji Maribora skrila, a jim to ni pomagalo, saj so imeli po zaslugi ovaduhov o njem že vse podatke. Skupaj z družino so ga izgnali v Srbijo, po vojni pa so njegovo premoženje nacionalizirali.

Slika 2: Vlado Šljamer in letno kopališče Mariborski otok, ki ga je gradilo Šljamerjevo podjetje (<https://mariborinfo.com/novica/lokalno/mariborski-gradbenik-in-dobrotnik-ki-je-s-hutterjem-spremenil-maribor/164284>)

Umrli je v februarju leta 1975 in je pokopan na mariborskem pokopališču na Pobrežju.

5. ANTON KREJČI

predsednik Rotary kluba Maribor 1935 do 1936)

Anton Krejči je bil rojen 1. 1879 v Ljubljani. Delal je kot komercialni ravnatelj ruške tvornice dušika. Bil je tudi upravni svetnik tvornice ter predsednik Zveze industrialcev. Bil je človek, ki je imel izredne zveze v poslovnem svetu. Lahko bi rekli, da je bil vodja marketinga. 24. 4. 1941 je prenehala njegova služba v Tovarni dušika Ruše.

Anton Krejči je bil zelo zaželen v raznih klubih in društvih. Imel je veliko razumevanje za razne dejavnosti in je skrbel za donatorska sredstva s pomočjo katerih so ta lahko uspevala. Z ženo sta rada prirejala srečanja s posamezniki, posebej v svoji poletni hiški v Rušah. Tja sta vabila tudi rotarijce. Nama se zdi izjemna njegova odločitev, da je po nacistični zasedbi Avstrije upal zavrniti zahtevo avstrijske direkcije po prepovedi izvoza ferokroma (pomembna komponenta pri izdelavi orožja, posebej topovskih cevi) in je tik pred nemško okupacijo leta 1941 zalogo ferokroma poslal

v Sušak na angleško ladjo. Ta odločitev mu je prinesla mnogo težav med vojno, bil je aretiran in izgnan v Srbijo.

Umrli je leta 1948 v Beogradu, pokopan je v Ljubljani na Žalah v grobnici družine Milčinski, od koder izvira njegova mama.

6. DR. RUDOLF KAC

tajnik Rotary kluba Maribor 1940 do 6. aprila 1941

Dr. Rudolf Kac se je rodil leta 1905 kot eden izmed dvojčkov. Osnovno šolo in gimnazijo je obiskoval v Mariboru, medicino je študiral v Innsbrucku in v Pragi. Z bratom sta prevzela zobozdravniško ordinacijo v Mariboru. V Ljubljani je nadaljeval s svojo prakso. Med vojno je bil partizanski zdravnik, med vojno je tudi umrl.

7. IVAN VIDMAR

predsednik Rotary Kluba Maribor 1940 do 1941

Rodil se je leta 1883 na Hrvaškem.

Študij farmacije je dokončal v Zagrebu in je že leta 1910 služboval v Mariboru v tedanji Lekarni pri Zamorcu, kjer je delal do leta 1913.

Prve svetovne vojne se je udeležil kot prostovoljec v srbski vojski. Po vojni se je Vidmar vrnil nazaj v Maribor. Tedanja slovenska vlada mu je podelila koncesijo za ustanovitev nove lekarne. Lekarna je bila odprta leta 1919 na Glavnem trgu št. 20, imenoval jo je Lekarna pri sv. Arehu. Bila je edina slovenska lekarna v mestu Maribor, saj so bile vse ostale nemške. Vidmar ni bil samo lekarnar, ampak se je uspešno uveljavil tudi v političnih krogih, saj ga lahko štejemo za vodjo štajerskih in tudi slovenskih lekarnarjev.

Deloval je tudi med nemško okupacijo in obdržal lekarno. Vidmar je ostal lastnik lekarne do leta 1949, ko so jo podržavili. Do svoje smrti leta 1956 je ostal uslužbenec galenskega laboratorija v Mariboru.

8. MIROSLAV PLOJ

predsednik Rotary kluba Maribor 1933/1934

Rodil se je leta 1862 na Ptuju. Šolal se je na Ptuju, v Mariboru in v Celju, kjer je tudi maturiral. Študiral je pravo v Gradcu in na Dunaju, kjer je leta 1885 promoviral. Nato je vstopil v očetovo pisarno dr. Jakoba Ploja na Dunaju. Od novembra 1885 je služboval in opravil odvetniški izpit.

Imel je funkcijo senatorskega predsednika v Avstrijskem državnem društvu za vinogradništvo. V obdobju od 1922 do 1924 je bil veliki župan mariborske oblasti. Leta 1932 do 1938 je bil izvoljen senator in poročevalec državnega zbora za proračun. Spadal je tudi med najbolj markantne osebnosti v političnem življenju Štajerske in Jugoslavije.

Dr. Ploj je spadal med politike in narodne predstavnike, ki se zavzemajo za vsako pravično stvar in prav njemu gre zahvala, da je ne glede na politično pripadnost mnogim ljudem resnično pomagal. Umrli je januarja leta 1944 v Mariboru.

9. HENRIK SABOTHY

ustanovitveni predsednik Rotary kluba Maribor l. 1930, predsednik Rotary kluba 1930 do 1931, 1931 do 1932 ter 1934 do 1935. Tajnik Rotary kluba 1939 do 1940.

Rojen je bil leta 1878 v Zagorju, okraj Laško. Bil je prvi predsednik Rotary Kluba Maribor 1930. Po upokojitvi se je orožniški podpolkovnik Henrik Sabothy za stalno naselil v mestu Maribor. V enajstih letih bivanja v Mariboru je dalj časa opravljal najodgovornejše funkcije v mestu, najprej funkcijo mestnega finančnega referenta, ki ni preveč priljubljena. V najtežjih časih gospodarske krize mu je uspelo balansirati mestni proračun.

Druga področje, na katerem je Sabothy pokazal svoje sposobnosti, so mestna (komunalna) podjetja, ki jih je ustanovil in organiziral. Postal je tudi prvi predsedujoči direktor teh mestnih podjetij.

Zanimivo je, da je bil kar trikratni predsednik Rotary kluba Maribor in to na željo članov. Uvedel je »postrotary« sestanke, to so bili neformalni sestanki, ki so sledili uradnemu sestanku. Prav na postrotaryskih sestankih so zbirali denar, med drugim tudi za Krajinovičev dečji fond, čeprav Krajinović ni bil rotarijec, je dal pobudo in daroval denar za dobrodelne namene. Velik donator za ta sklad je bil Josip Hutter.

Henrik Sabothy je umrl v Mariboru leta 1948. Imel je hišo na Krekovi 14, kjer je stanoval. Njegove vinograde v Vodolah je podedovala njegova žena Gizela, po rodu Čehinja. Bila je tuja državljanka,

zato so ji premoženje zaplenili in predali v upravljanje podjetju Vinag Maribor, ki je večino tega pozneje prodalo. Henrik Sabothý je bil tudi Maistrov borec. Žal to za povojne oblasti ni bilo dovolj tehtno, da bi obdržal premoženje.

Henrik Sabothý je bil v mariborskih krogih priljubljen in spoštovan zaradi svoje iskrenosti, šegavosti ter ljubeznivosti.

10. JOSIP HUTTER

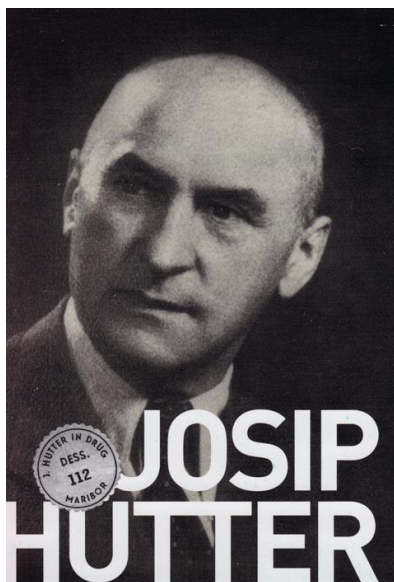
ustanovitveni član RC Maribor, dejaven je ostal vse do nemške okupacije leta 1941.

Josip Hutter se je rodil leta 1889 pri Kočevju in je bil kočevski Nemec. Družino si je ustvaril s Slovenko. Imela sta tri otroke. Bil je podjeten človek, začel je kot trgovec, nato je postal ustanovitelj in solastnik mariborske tekstilne tovarne Hutter in drug. Kot podjetnik je začel delati s 360 delavci, leta 1940 je bilo pri njem zaposlenih kar 1600 ljudi. Imeli so hišo ob Mestnem parku in počitniško hišo na Pohorju. Rad se je družil z različnimi ljudmi. Med njegovimi prijatelji je bil tudi Drago Roglič, ki je imel trgovino s čevlji. Zanimivo je, da je bil Josip Hutter med ustanovitvenimi člani, njegov prijatelj Drago Roglič je bil med članstvom RC Maribor leta 1936. Tu se najbrž potrjuje trditev, da si lahko postal član rotarijske družine na priporočilo. Ne veva, če ga je za člana predlagal Josip Hutter, a bi bilo zelo mogoče, saj so bili rotarijci prijatelji.

Leto 1945 je močno zaznamovalo družino Hutter. Na poti v Maribor je umrl sin Julijan, avgusta 1945 je bilo zakoncema Hutter odvzeto skoraj vse premoženje in nepremično premoženje, nekaj časa so Josipa Hutterja celo zaprli. Vilo ob parku so jima zasegli, preselili so se v stanovanje v t.i. Hutterjev blok. Zakoncema so oblasti v petdesetih letih dovolile, da se preselita v tujino, kjer sta tudi umrla. Josip Hutter se nama zdi izjemno pomemben človek. Bil je dobrotnik, ki je svoje bogastvo videl kot privilegij za pomoč drugim. Prav tako se je v zgodovino Maribora zapisal kot podjetnik s socialnim čutom, saj je poskrbel tudi za reševanje stanovanjskih vprašanj svojih zaposlenih. Bil je glavni donator delovanja RC Maribor, saj je bil zelo premožen.

Slika 3: Hutterjeva kolonija hiš na Pobrežju (<https://mariborinfo.com/novica/lokalno/druzina-hutter-nekoc-uspesna-danes-pozabljena-druzina-iz-maribora/127072>)

Slika 4: Josip Hutter na naslovnici knjige dr. Jerneje Ferlež, Josip Hutter in bivalna kultura Maribora (<http://www.ugm.si/dogodki/javno-vodstvo-in-predstavitev-knjige-727/>)

11. LEON ŠTUKELJ

povezovalni član obeh klubov, ob ponovnem začetku delovanja po več kot 51 letih, je bil star 94 let, a še vedno zelo vitalen.

Leon Štukelj se je rodil leta 1898 v Novem mestu. Tam je obiskoval osnovno šolo in gimnazijo. Po končani vojni je študiral pravo na univerzah na Dunaju, Zagrebu in Ljubljani. Diplomiral je leta 1924 in začel opravljati pripravniško službo v Novem mestu. Leta 1926 je opravil sodniški izpit in

kasneje dobil mesto sodnika v Lenartu. Leta 1927 je postal sodnik v Mariboru, kamor se je tudi preselil in kjer je živel do svoje smrti.

Bil je pomembna osebnost v slovenski športni zgodovini, saj je eden redkih slovenskih športnikov, ki so bili v svoji disciplini v samem svetovnem vrhu. V svoji športni karieri je nastopil na sedmih velikih tekmovanjih in skupno osvojil 20 kolajn: 8 zlatih, 6 srebrnih in 6 bronastih. Samo na olimpijskih igrah je skupno osvojil 6 kolajn. V devetdesetih letih 20. stoletja je Štukelj veljal za najstarejšega še živečega olimpionika. Zaradi te vloge je bil povabljen na otvoritev olimpijskih iger v Atlanti leta 1996. Vse do svoje smrti je bil športno aktiven in je vsakodnevno vadil na krogih v svojem domačem stanovanju.

Leon Štukelj je bil od leta 1936 član Rotary kluba Maribor. Z okupacijo Jugoslavije je klub prenehal delovati leta 1941. Štukelj je leta 1992 ponovno pomagal pri vzpostavitvi rotarijstva na Slovenskem. Po njem rotarijci imenujejo svojo fundacijo.

Leon Štukelj je bil častni član Rotary kluba Maribor in nosilec odlikovanja Rotary International "Paul Harris Fellow". Bil je povezovalni člen predvojnega in poveljnega Rotary kluba Maribor. Umrli je leta 1999.

Rotarijci, ki so imeli srečo, da so ga spoznali in se družili z njim, se ga radi spominjajo kot skromnega, mirnega in izredno bistrega prijatelja. Zelo lepe govore je imel do svoje smrti. Bil je prijazne narave in imel je smisel za humor, zato so rotarijci do njega gojili prijateljsko in sproščeno spoštovanje.

Rotary klub Maribor si šteje v izjemno čast, da je v njem deloval olimpionik Leon Štukelj. Zato so mu v čast in darilo ob 100-letnici posadili 100 dreves v mariborskem mestnem parku.

O njem je napisano več knjig, časopisi so bili polni člankov, televizija polna reportaž. Bil je res vpljudna in spoštovana osebnost. O njem si rotarijci še danes pripovedujejo anekdote in prigode.

Slika 5

Slika 6

Slika 5: Klop v mariborskem parku Ave triumphator posvečena Leonu Štuklja (fotografija Marjetka Berlič)

Slika 6:

Leon Štukelj, http://sportdogaja.si/zgodovina/leon_stukelj_najuspesnejši_slovenski_olimpionik

V mariborskem mestnem parku so pred nekaj leti odkrili spominsko klop posvečeno našemu največjemu olimpijcu Leonu Štuklju. Klop je nastala v okviru projekta Zgodba o klopih in ljudeh, nahaja se v bližini otroškega igrišča. Klop so financirali rotarijci ob 25. obletnici ponovne oživitve Rotary kluba v Mariboru.

Nekaj rotarijskih anekdot o Leonu Štuklju:

Na enem prvih sestankov ga je Rudi Turk vprašal, kaj mu je najbolj ostalo v spominu na predvojne sestanke, on pa mu je odgovoril: »Odlično smo večerjali.« Ravno takrat so rotarijci imeli večerjo v Hotelu Orel, kjer v tistem času ni bila hrana ravno najbolj kvalitetna. Sicer je Leon Štukelj zelo malo jedel in si je vedno večerjo razdelil z jedilnim priborom in pojedel samo toliko, kot si je označil. Nek rotarijec se je spominjal, da je večkrat ob tem, ko je dobil na mizo večerjo rekel: »Oh, to je zame preveč«. Enak stavek je tudi ponovil, ko so mu ob pripravah na njegovo 100. obletnico

povedali, da ga bodo peljali z avtom, katerega lastnik je bil Roger Moore. Tudi to kaže na njegovo skromnost.

Nekoč je eden od članov naročil natakariči čaj, češ da mu ni dobro, a se ni mogel odločiti, katerega naj izbere. Natakariča mu je svetovala: »Priporočam vam kamiličnega, ta pomaga v starejših letih proti vsem tegobam, ali ne gospod Štukelj?« V hipu je odgovoril: » Jaz še nisem toliko star, da bi rabil kamilični čaj!«

Slika 7: Spominska plošča na Kersnikovi 1 v Mariboru (fotografija Marjetka Berlič)

Rotary klub Maribor po letu 1992

Novi klub je bil ponovno ustanovljen leta 1992. Povezovalni člen med starim ter novim klubom je bil Leon Štukelj. Rotary klub Maribor že od svoje ustanovitve skrbi za Mladinski dom v Mariboru. S projektom zasaditve dreves so v Mestnem parku Maribor zasadili 100 dreves ob 100. obletnici rojstva Leona Štuklja. Klub je leta 2005 izpeljal obnovo stopnic na Kalvarijo v Mariboru. Ustanovili so tudi Fundacijo Leona Štuklja, ki letno podarja štipendije revnim dijakom in študentom. Skupaj z Rotary klubom iz Bochuma so organizirali nakup vozila za invalide za Sonček v Mariboru ter nakup stanovanj za mlade iz Mladinskega doma Maribor.

V dobrem sodelovanju med Rotary klubom Maribor in Mladinskim domom Maribor so se leta 2013 dogovorili, da bodo poskusili pripraviti letovanje oskrbovancev na morju. Zavedali so se, da še marsikateri otrok ni videl morja. V počitniški hiši rotarijca Vojka Kaniča v Supetarju na Braču so otroci preživel po deset dni. Lansko leto je zaradi epidemije letovanje odpadlo. Računajo, da se letovanje ponovi, ko bodo boljše epidemiološke razmere.

12. INTERVJU

Kratke biografije intervjuvancev

Alojzij Kolenc

Sem zdravnik, mag. Alojzij Kolenc, dr. med. spec. urolog. Rojen leta 1947 v Novem mestu, kjer je bil oče predstojnik kirurgije. Končal sem 1. gimnazijo v Mariboru, študij medicine, specializacijo iz urologije in magisterij iz urologije na MF Univerze v Zagrebu. Delal sem na urološkem oddelku v Mariboru in Slovenj Gradcu. Dodatno sem se izobraževal v Ulmu in Essnu v Nemčiji na drugih uroloških klinikah. S prispevki sem sodeloval na kongresih v Sloveniji, Hrvaški, Srbiji, Portugalski, Avstriji, Italiji, Singapurju, ... Na povabilo sem operiral tudi v Bosni. Uvedel sem nekaj novih operacij na urologiji v Mariboru, npr. operacijo raka prostate. V učbeniku kirurgije za diplomirane zdravstvenike sem napisal poglavje iz urologije. Sem ustanovni član RC Maribor.

Aleksander Jeršič

Rojen sem leta 1970 v Mariboru, kjer sem zaključil osnovno šolo, gimnazijo in si pridobil poklic profesor zgodovine in geografije. V času študija sem se preizkusil v delu športnega novinarja. Moja profesionalna pot me je vodila preko poučevanja na osnovni šoli, dela s študenti na višji šoli, izobraževanja odraslih udeležencev v srednješolskih programih. Delal sem tako v zasebnem kakor tudi javnem sektorju. V tem času sem sodeloval z vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami ter fakultetami. Zadnjih osem let sem ravnatelj osnovne šole, kamor so ob moji družini usmerjene vse misli. V prostem času rad berem in se ukvarjam s športom.

Borut Bratina

Rojen sem leta 1957 v Mariboru in tudi sedaj živim in delujem v Mariboru. Po poklicu sem visokošolski učitelj, redni profesor za pravo in sem zaposlen na Univerzi v Mariboru na Ekonomsko-poslovni fakulteti, po izobrazbi sem univ. dipl. pravnik in univ. dipl. ekonomist ter doktor pravnih znanosti. Ob osnovni zaposlitvi aktivno delujem v raziskovalnih inštitutih in različnih strokovnih združenjih. Kot član nadzornega sveta sem deloval v več slovenskih delniških družbah in revizijskih komisijah. Sem avtor in soavtor več znanstvenih in strokovnih knjig in monografij ter znanstveno raziskovalnih ter strokovnih člankov v domačih in tujih revijah. Aktivno se udeležujem kongresov in posvetovanj doma in v tujini.

Matjaž Krump

Rojen sem v Mariboru leta 1958. Lahko rečem, da sem Mariborčan že vse življenje. Šolal sem se v Mariboru. Najprej na Osnovni šoli Borisa Kidriča, nato na II. gimnaziji in Pedagoški akademiji v Mariboru. Postal sem učitelj matematike in fizike. Več kakor 35 let poučujem matematiko in fiziko na Osnovni šoli Franca Rozmana Staneta v Mariboru.

14.1 Vprašanja za intervju ter analiza intervjuja

Naredili sva intervju z ravnateljem Osnovne šole Draga Kobala Maribor Aleksandrom Jeršičem, ki je član Rotary Kluba Maribor Lent, z upokojenim zdravnikom dr. Alojzijem Kolencem, ki je član RC Maribor, s pravnikom in profesorjem dr. Borutom Bratino, ki je prav tako član RC Maribor ter z učiteljem matematike ter fizike na Osnovni šoli Franca Rozmana Staneta Matjažem Krumpom, ki je član RC Maribor.

Vprašanja iz intervju Aleksandra Jeršiča, Alojzija Kolenca, Matjaža Krumpa ter Boruta Bratine sva zbrali ter zapisali kot primerjavo. Celotni intervjuji so v prilogi.

Kako je biti član Rotary Kluba Maribor?

Vsi menijo, da je biti član svetovne rotarijske družine predvsem velika čast, saj vsi skrbijo, da bi bilo življenje na našem planetu lepše. Intervjuvanci so ponosni in tudi veseli, da so člani Rotary

kluba. S ponosom nadaljujejo že kar 90 let staro tradicijo njihovih predhodnikov, ki so pomembno vplivali na družbeni razvoj Maribora in Slovenije.

Zakaj ste se odločili za članstvo v Rotary Klubu Maribor?

Intervjuvanci so bili v Rotary klub povabljeni, saj je takšno pravilo. Povabilo v Rotary klub je velika čast, ki jo lahko odkloniš le s tehtnim razlogom in premislekom. Članstvo nalaga številne nove obveznosti in aktivnosti, s katerimi se Rotary klub ukvarja.

Kakšni so pogoji za vključitev v Rotary Klub?

Pogojev za vključitev v Rotary klub je mnogo. Najpomembnejši je odnos do ljudi, tako v klubu, kot odnos do vseh ljudi nasploh. Hkrati sledi še pogoj, da te člani kluba prepoznajo kot človeka, ki se je s svojim delom dokazal in bi skozi rotarijstvo prispeval k pomoči potrebnim. Vsak član mora biti spoštovan in uspešen na svojem strokovnem področju in vsi člani kluba se morajo strinjati z njegovo vključitvijo v klub.

Kdo vas je priporočal za kandidata in kdo je bil vaš mentor (boter)?

Matjažu Krumpu je bil mentor oziroma boter Vojko Kanič, njegov sošolec iz gimnazije. Aleksander Jeršič je imel dva botra hkrati, in sicer profesorja Saša Mikiča iz II. gimnazije in žal že pokojnega ravnatelja OŠ Limbuš Rada Wuteja. Boruta Bratino sta v klub povabila dva prijatelja, takratni predsednik Rotary kluba Vojko Kanič in bodoči (sedanji) predsednik Dušan Logar. Alojzij Kolenc kot ustanovitveni član botra ni imel.

Kakšno funkcijo imate trenutno v klubu?

Aleksander Jeršič trenutno v letu 2020/2021 opravlja funkcijo predsednika Rotary kluba Maribor Lent. Matjaž Krump je v klubu zakladnik, saj skrbi za denar (bančni račun) kluba. Borut Bratina

že drugo leto zapored v Rotary klubu Maribor opravlja funkcijo tajnika-sekretarja kluba. Alojzij Kolenc je član, ker se funkcije menjavajo med člani (rotacija).

Kako potekajo srečanja?

Srečanja potekajo po protokolu. Člani kluba se v normalnih razmerah srečujejo enkrat na teden na isti lokaciji ob isti uri. Vodi ga predsednik, mandat je enoleten. Ko vstopijo, se rokujejo z vsemi člani in se pozdravijo. Potem povečerjajo in popijejo kozarec vina, saj je druženje s prijatelji eno od bistev rotarijstva. Potem predsednik udari po zvoncu in začne se sestanek. Po sestanku imajo predavanje. Povabijo predavatelje, ali predava kateri izmed članov. Vsebina predavanj je zelo široka: gospodarstvo, medicina, zgodovina, umetnost, kultura, . . . Vse traja natančno dve uri. Na sestanku imajo običajno gosta, predavatelja, ki predstavi temo, o kateri se po predavanju razvije diskusija. Po predavanju razpravljajo o akcijah, njihovem poteku in se seznanjajo z aktualnimi temami. V času epidemije to opravljajo preko aplikacije Zoom. Na rednih srečanjih najprej obravnavajo aktualne klubske zadeve in temu praviloma sledi še kakšno zanimivo predavanje vabljenih gostov.

Komu v klubu pomagate?

Na žalost ne morejo pomagati vsem, ki jih prosijo. Redno pomagajo tako, da donirajo Fundaciji Leona Štuklja, ki podeljuje štipendije mladini, ki se izobražuje. Prav tako redno sodelujejo z Mladinskim domom Maribor in jim za božič namenijo sredstva za darila varovancem. Nekaterim varovancem tudi omogočijo letovanje. Nekaterim bivšim varovancem omogočajo bivanje v dveh stanovanjih, saj sta ti dve stanovanji vedno na razpolago mladim, ki zaradi starosti ne morejo več bivati v Mladinskem domu Maribor.

V zadnjem času so zbrali nekaj denarja za odpravo posledic potresa na Hrvaškem. V takšnih primerih nakažejo denar kar rotarijcem na Hrvaškem.

Kakšne naloge imajo predsedniki in tajniki Rotary Kluba?

Predsednik in tajnik imata mandat od 1. 7. do 31. 6. naslednjega leta in se torej zamenjata vsako leto. Predsednik vodi klub in usmerja njegovo delo, vendar o ničemer ne odloča sam. Sekretar je njegova desna roka, ki skrbi za operativno delovanje kluba, pisanje vabil, zapisnikov, organizacijo dogodkov. Ob tem so v klubu še klubski zakladnik, klubski mojster in poverjeniki za različne dejavnosti. Tajnik skrbi za organizacijo sestankov, piše zapisnik in obvešča člane o sestankih. Tajnik tudi skrbi za organizacijo srečanj, obveščanje članov o aktivnostih v klubu in pomaga predsedniku pri vodenju kluba.

Na kakšen način vaš klub prispeva k splošni blaginji mesta, kar je tudi eno izmed načel delovanja Rotary Kluba Maribor?

Rotary klub Maribor se trudi, da sodeluje z izvedbo družbeno koristnih aktivnosti v mestu in okolici. V skoraj 30- letih po osamosvojitvi Slovenije in ponovni ustanovitvi kluba smo sodelovali pri mnogih dobrodelnih aktivnostih, postavitvi obeležij znanim Mariborčanom, še posebej v spomin na našega najbolj znanega člana olimpijca Leona Štuklja, zasadili so lipe ob nabrežju Drave, uredili stopnice na Kalvarijo, ...

Kje vidite prednosti svojega delovanja kot član Rotary kluba?

Preko Rotary kluba Maribor sodelujejo z drugimi klubi v Sloveniji in tujini ter s skupnimi aktivnostmi lahko uresničijo tudi velike projekte. S članstvom v klubu tako lahko organizirano sodelujejo s somišljeniki pri družbeni aktivnosti v pomoč skupnosti. Kot člani Rotary kluba imajo neposredno možnost pomagati pomoči potrebnim.

13. METODA ANKETIRANJA

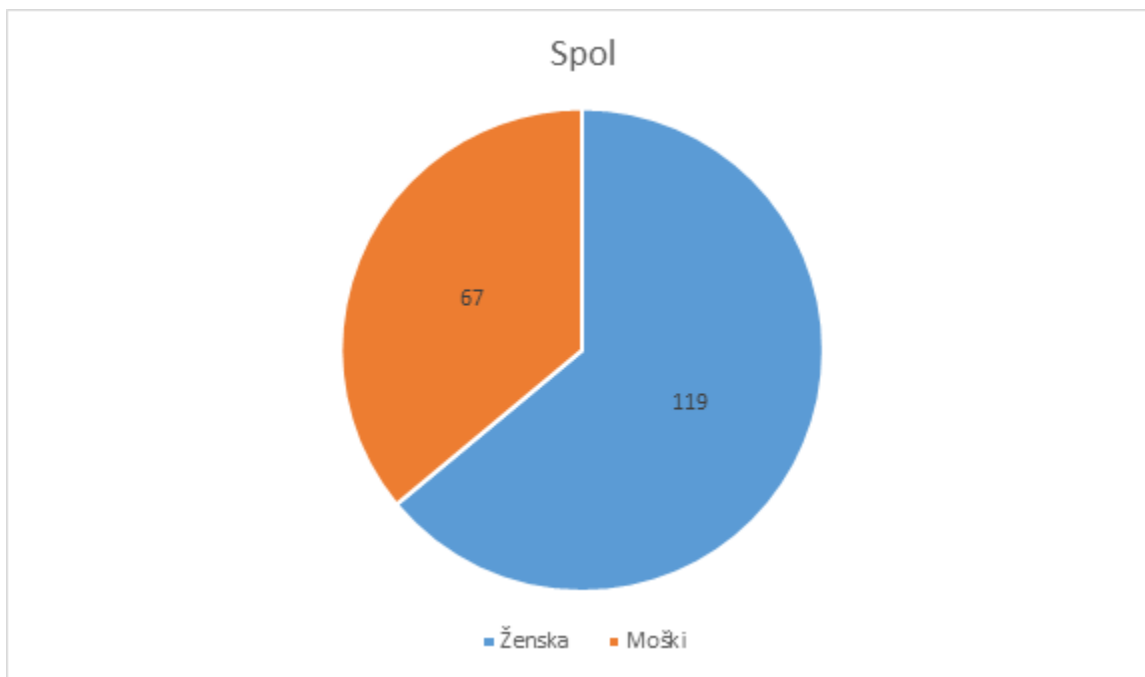
Anketo so reševali dijaki II. gimnazije, odrasli - največ učitelji ter učenci naše šole, osmi in deveti razred. Na anketni vprašalnik je odgovorilo ali si ga pogledalo 298 ljudi, od tega jih 112 ni odgovorilo na nobeno vprašanje, zato predvidevava, da niso vedeli, kaj Rotary klub sploh je ali pa enostavno niso imeli volje rešiti ankete. Torej je bilo izpolnjenih 186 anket. Anketa je potekala na spletni strani za reševanje anket 1KA. Uporabnih enot ter delno uporabnih enot je bilo 63%. Anketa je bila anonimna. Anketirali sva v starosti od 12 do nad 50 let. Anketa je sestavljena iz devetih vprašanj, od tega jih je 6 obveznih in 3 samo opozorilo. Vsebujejo vprašanja odprtega in zaprtega tipa. Vprašanja odprtega tipa sva uporabili, da bi dobili lastne odgovore anketirancev. Anketa je potekala od 21. 1. 2021 do 29. 1 2021.

13.1 Metode analize podatkov in njihova interpretacija

Anketne vprašalnike sva zbrali. Pri tem sva uporabljali program Microsoft Word in Microsoft Excel. Podatke sva interpretirali in podali ugotovitve ter jih prikazale v tortnem in stolpčnem grafikonu.

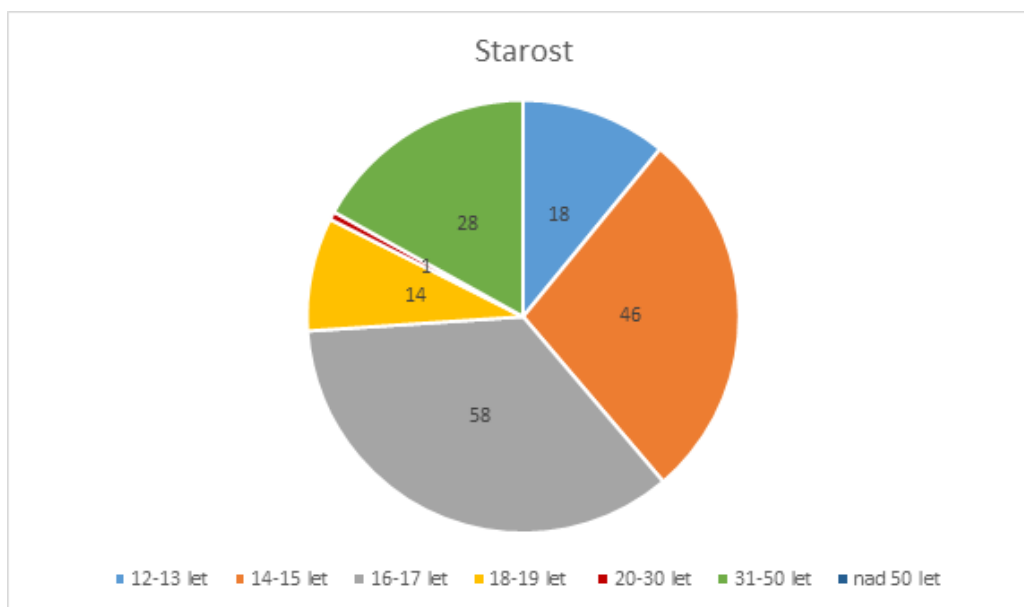
14. REZULTATI IN INTERPRETACIJA

Graf 1: Spol

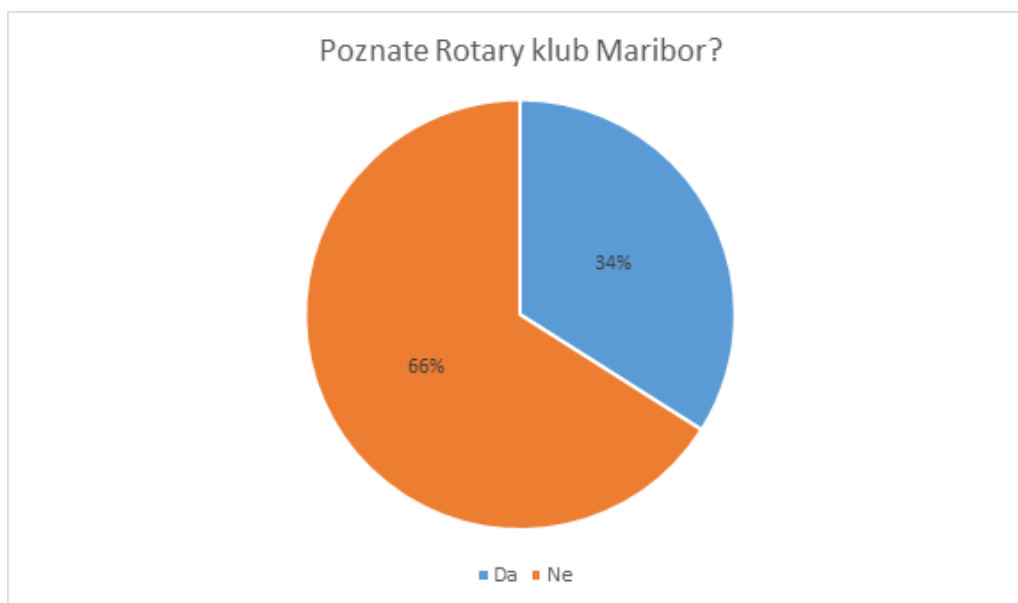
Na vprašanje je odgovorilo 186 anketirancev. Od tega je 119 ali 64% žensk in 67 ali 36% moških.

Graf 2: Starost

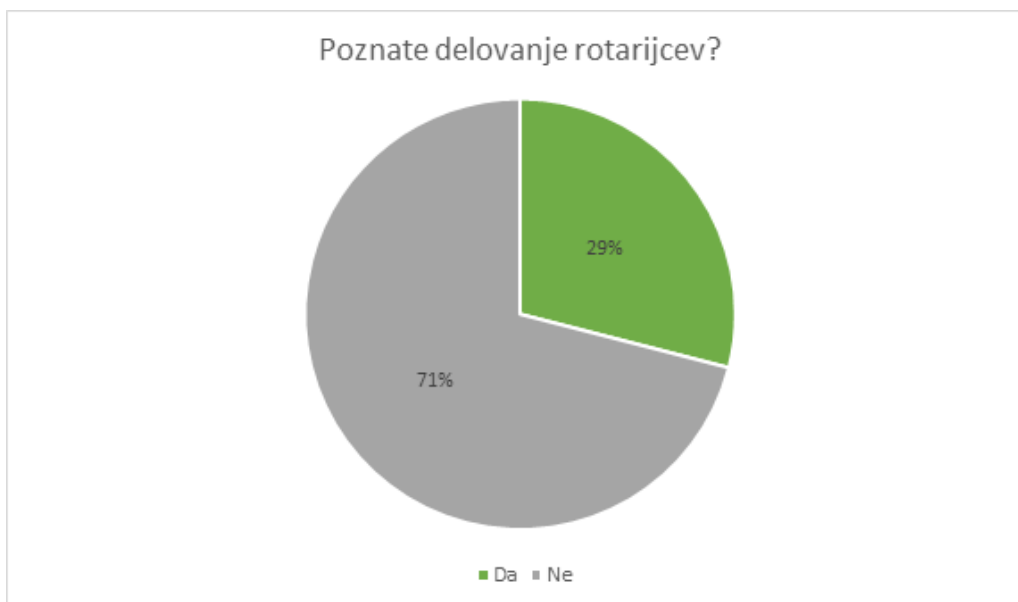
Na vprašanje je odgovorilo 186 anketirancev. Od tega jih je bilo od 12 do 13 let 10%, od 14 do 15 let 25%, od 16 do 17 let jih je bilo največ 31%, od 18 do 19 let 8%. Samo en anketiranec je bil star od 20 do 30 let 1%, od 31 do 50 let 15% ter nad 50 let 11%.

Graf 3: Prepoznavnost Rotary kluba Maribor

Na vprašanje je odgovorilo 186 anketirancev. Od teh 63 z da, torej poznajo Rotary klub Maribor. 123 je odgovorilo z ne, da ne poznajo.

Graf 4: Prepoznavnost delovanja rotarijcev

Iz grafa je razvidno, da od 186 poznajo delovanje rotarijcev 54, ter da ne poznajo delovanja 132. Iz grafikonov 4 in 3 razvemo, da 9 anketirancev pozna Rotary klub Maribor, a ne pozna njihovega delovanja.

Tabela 1: Če ste na zgornje vprašanje odgovorili z DA, napišite eno od njihovih dejavnosti.

Odgovori, ki so jih anketiranci napisali	Število odgovorov
Pomagajo ljudem	2
Kolikor mi je znano, predvsem nudenje mladim, da se lahko udeležujejo pri dejavnostih, ki zahtevajo denarni vložek; socialna pomoč, zbiranje sredstev, različne dejavnosti.	1
Dobrodelnost	12
Zbiranje donacij za pomoč potrebnim	2
Obnova stopnic na Kalvarijo	2
Najnovejše: oprema šol s spletnimi kamerami za pouk na daljavo.	3
Pomoč ogroženim družinam	1
Dobrodelnost, koncerti, gala večerje, zbiranje sredstev	1
Humanitarna dejavnost, pomoč	6
Fundacija Leona Štuklja	1
Štipendiranje dijakov, štipendije	2
Življenje in širjenje visokih moralnih vrednot, skrb za sočloveka, humanitarnost	1
Nudijo podporo Mladinskemu domu Maribor, fundacija za pomoč pred otroško paralizo	1
Pomagajo tistim, ki se trenutno nahajajo v stiski, organizirajo dobrodelne akcije, ...	1

Ali bo v prid blaginje vseh ljudi?

Rotarijska trgatev	1
Revija narodnih plesov v osnovnih šolah	1
Rotarijski pisiker	2
Je klub, kjer se zbirajo premožnejši in organizirajo humanitarne akcije	1
Mednarodno sodelovanje, pomoč ljudem v stiski, dobrodelne organizacije, rotarijski pisiker itd.	2
Festival folklore	1
Projekt mladi mojstri	1
Pomoč mladim in drugim	3
Rotarijski ples	1
Prodaja peciva- za prostovoljne prispevke	1
Varovanje okolja, zdravja	3
Ne vem, /, ..., ne poznam, -, nisem odgovoril z da	55
Skupaj	107

Na to vprašanje je odgovorilo 107 anketirancev, torej 58% od vseh. Odgovori so bili zanimivi in raznoliki. 79 anketirancev sploh ni odgovorilo na vprašanje, saj so pri zgornjem vprašanju odgovorili z ne ali pa so odgovorili z da, a niso znali naštetih ene dejavnosti.

Graf 5: Ali anketiranci poznajo katerega člana kluba iz preteklosti?

Iz grafa je razvidno, da 38 anketirancev pozna kakšnega člana in preteklosti, 148 pa jih ne.

Tabela 2: V kolikor ste na zgornje vprašanje odgovorili z DA, napišite njegovo ime in priimek.

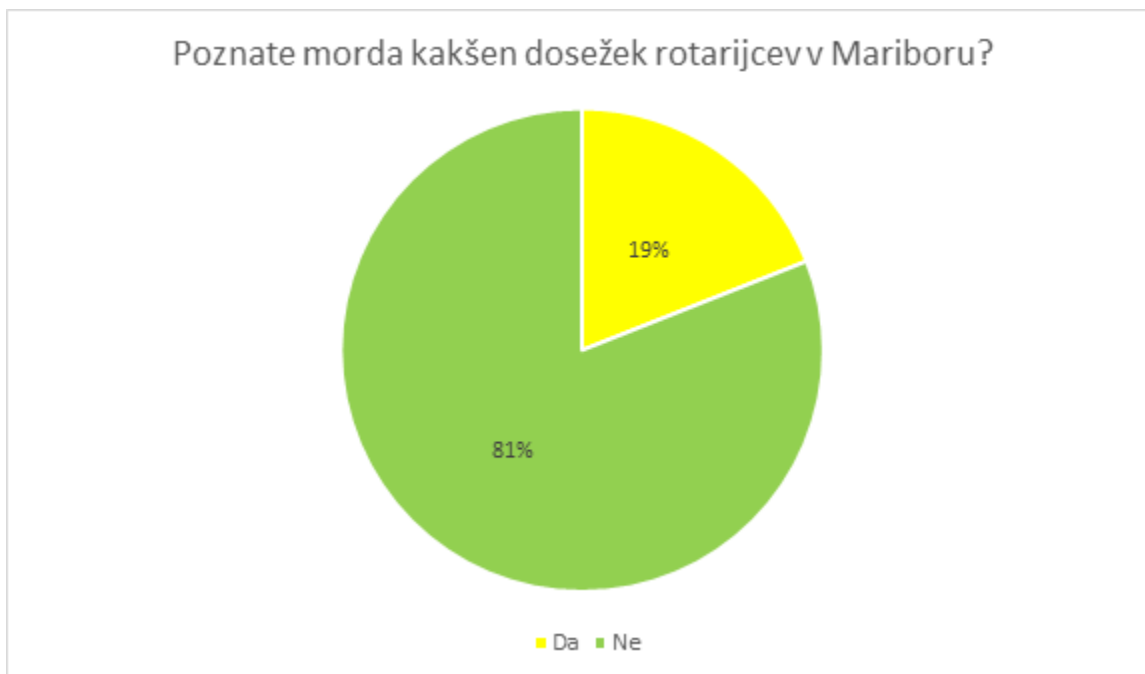
Odgovori ki so jih anketiranci napisali	Število odgovorov
Leon Štukelj	13
Rado Wutej	7
Aleksander Jeršič	4
Aleksander Jeršič, Rado Wutej, Borut Bizjak, Simon Rečnik, Vlado Karažinec, Saša Mikić, Vlado Podhostnik, Miran Kunst, ...	1
Tatjana Novak, Borut Ambrožič, Aleksander Jeršič, Kunst Miran, Matjaž Ješovnik, Kolenc Matej, Kolenc Nina	1
Aco Prosnik ali mag. France Prosnik	2
Nina Kolenc	1
Rozvita Pfeifer	1

Ali bo v prid blaginje vseh ljudi?

Olimpionik Leon Štukelj, slikar Božidar Jakac	1
Matej Kolenc	1
Šarkan Emil	1
Saša Mikić	2
Tone Simonič	1
Poznam skoraj vse člane.	1
Odgovoril sem z ne, ne vem, /, ..., ne poznam, imensko ne poznam.	62
Skupaj	99

Na vprašanje je odgovorilo 99 anketirancev. Od 186 anketirancev ni odgovorilo 87 ljudi. Opazili sva, da so anketiranci zelo nepozorno brali navodila, saj so nekateri napisali še živeče rotarijce npr. Aleksander Jeršič, Nina Kolenc, ... Vprašanje se je nanašalo na rotarijce iz preteklosti.

Graf 7: Ali anketiranci poznajo kakšen dosežek Rotary kluba v Mariboru.

Na vprašanje je odgovorilo 186 anketirancev. 35 anketirancev pozna kakšen dosežek v Mariboru. 151 ne pozna.

Tabela 3: Če ste na zgornje vprašanje odgovorili z DA, napišite rezultat njihovega prizadevanja v Mariboru.

Odgovori, ki so jih anketiranci napisali	Število odgovorov
Posadili so 100 dreves v mariborskem parku	5
Obnova stopnic na Kalvarijo	4
Postavitev klopi v mariborskem parku	2
Nakup stanovanj za Mladinski dom v Mariboru	6
Obdaritev osnovnošolcev z digitalnimi spletnimi kamerami.	5
Pomoč socialno šibkejšim učencem	1
Fundacija Leona Štuklja	3
Mislim, da so zbirali denar za nakup inkubatorjev za dojenčke, ampak nisem prepričan	1
Risanje starih iger na dvoriščih šol.	3
V Petrinje poslali 16.000 eur pomoči	1
20.000 knjižnih enot za Slovence v zamejstvu.	1
Finančna pomoč zavodu 13 in avtistom	1
Projekt folklor	2
90 let rotarijstva v Mariboru	1
Razgibajmo osnovnošolce	1
Pomoč v projektu Supermatija.	1
ne vem, /, ..., ne poznam, nisem odgovoril z da	58
Skupaj	96

Na vprašanje je odgovorilo 96 anketirancev. 38 anketirancev pozna rezultat njihovega prizadevanja v Mariboru. Največ anketirancev ve, da je Rotary klub Maribor kupil dve stanovanji za Mladinski dom v Mariboru.

15. RAZPRAVA

Hipoteza 1: Najina prva hipoteza, da ljudje slabo poznajo organizacijo Rotary klub Maribor. Prva hipoteza se nama je potrdila. Iz ankete sva razbrali, da več kot polovica anketirancev ni poznala Rotary kluba Maribor.

Hipoteza 2: Najina druga hipoteza, da Rotary klub Maribor pomaga ljudem ter ima dobrodelne namene. Druga hipoteza se nama je potrdila. To razberemo iz rezultatov njihovih številnih uspešnih projektov. Dobrodelnost in humanitarnost je bila prav tako omenjena v anketi ter intervjujih. Na žalost vsem, ki jih prosijo za pomoč, ne morejo pomagati, ampak vedno najdejo rešitev. Njihovi projekti so zelo uporabni tako za Mariborčane kot tudi za turiste. Na primer za rekreacijo, obnovo stopnic na Kalvarijo, nakup dveh stanovanj za Mladinski dom v Mariboru, ...

Hipoteza 3: Najina tretja hipoteza, da člani Rotary kluba Maribor imajo različne poklice in interese. To hipotezo sva potrdili, saj je iz intervjujev razvidno, da so bili vsi štirje intervjuvanci različnih poklicev in interesov. To pravilo je veljalo tudi ob ustanovitvi Rotary Kluba Maribor, saj je organizacija, kjer se družijo člani različnih poklicev in interesov.

Hipoteza 4: Najina četrta hipoteza, da se je Rotary klub Maribor s svojimi deli zapisal v spomin Mariborčanov. To hipotezo sva delno potrdili, saj veliko Mariborčanov ne pozna Rotary kluba Maribor, torej se klub ni zapisal v njihov spomin. Zapisal se je s svojimi deli: stopnice na Kalvarijo, nakup dveh stanovanj za Mladinski dom Maribor, spominska plošča Leonu Štuklju, ... meniva, da se je Rotary klub zapisal v spomin, a moramo vedenje o njihovem delovanju širiti.

Hipoteza 5: Najina peta hipoteza, da je Leon Štukelj bil povezovalni člen Rotary kluba Maribor. To hipotezo sva potrdili. Iz naloge in raziskav lahko potrdimo, da je bil Leon Štukelj povezovalni člen predvojnega in povojnega Rotary kluba Maribor, prav tako je bil zapisan v zahtevi za vpis

novoustanovljenega društva, v register društev leta 1992, torej je bil tudi eden od ustanovitvenih članov.

Hipoteza 6: Najina šesta hipoteza, da so na delovanje rotarijskega gibanja vplivale tudi spremembe političnih režimov. To hipotezo sva potrdili. V Kraljevini Jugoslaviji, ko je bil Rotary klub ustanovljen, je bilo delovanje rotarijcev dovoljeno, med II. svetovno vojno je delovanje pri nas zamrlo, prav tako kot po II. svetovni vojni v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji. V času nastanka nove države Republike Slovenije je gibanje bilo ponovno dovoljeno.

16. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Družbena odgovornost je naša odgovornost. Pomeni da smo odgovorni, kot posameznik in kot družba do ljudi. S proučevanjem zgodovine prispevamo k trajnostnem razvoju. Midve bova svoje znanje o pomembnih rotarijih, ki so se s svojimi deli zapisali v zgodovino našega mesta, predstavljali na Festivalu sprehodov aprila 2021. Ko bodo epidemiološke razmere dopuščale, pa bomo skupaj s Pogrebnim podjetjem, ki je predsedujoče v mreži pomembnih evropskih pokopališč, pripravili prireditev na mariborskem pokopališču. Tako bova javnost seznanjali s cilji in pomembnimi člani rotarijstva. Na sprehodu pa bova zainteresirano javnost po poteh nekdanjih pomembnih rotarijcev peljali po točkah, ki so povezani s članstvom ali pa z vidnimi dosežki Rotary kluba Maribor. Na prireditev bomo povabili tudi sedanje člane vseh rotarijskih klubov v Mariboru.

17. ZAKLJUČEK

Ko sva se na začetku odločili raziskati način delovanja in predvsem Rotary klub Maribor, nisva vedeli, da bova tudi na koncu imeli veliko vprašanj, na katera bova morda odgovorili v naslednji raziskovalni nalogi ali pa poiskali odgovore zaradi tega, ker naju je to začelo zanimati.

Ugotovili sva, da je rotarijsko gibanje zelo razvejano, da je vse skupaj povezano pod Rotary International, ki se deli na regionalne cone in distrikte. Distrikt 1912 trenutno vodi dr. Iztok Seljak, član Rotary kluba Idrija. Prvi distrikt 1912, je vodil ddr. Stanislav Ojnik. Predsednik Rotary kluba Maribor je trenutno Dušan Logar.

Zdaj veva, da moraš biti v rotarijsko gibanje povabljen. Spoznali sva mnoge pomembne člane rotarijce, ki so se zapisali v zgodovino Maribora. Prav tako sva spoznali njihovo delo, saj so rotarijci postali ravno zato, ker so predani svojemu poklicu in so ljudje dobre volje in pripravljeni delati dobro. Izjemno naju je navdušil dr. Alojzij Juvan, ki je bil odličen župan svojega časa in časten mož, ki je bil po vojni pozabljen in zagrenjen. Navdušili sva se nad Josipom Hutterjem, ki je kljub privilegiju bogastva bil izjemno socialno občutljiv mož in je pomagal mnogim. Tudi odporniškemu gibanju med II. svetovno vojno, a so ga po vojni razlastili in obtožili ter zaplenili premoženje. Vlado Šlajmer je bil gradbenik, ki je sodeloval pri mnogih gradbenih projektih tistega časa. Tudi pri gradnji takrat najlepšega letnega kopališča Mariborski otok (zanj sta si prizadevala tudi župana Juvan in Lipold, oba rotarijca) in mnogih drugih gradbenih podvigih tistega časa.

Ločiva delovanje prostožidarjev, rotarijcev in dobrodelnih organizacij. Delovanje prostožidarjev je zavito v tančico skrivnosti, dobrodelne organizacije so seveda nepogrešljive, saj je veliko stisk. A rotarijci vse to presegajo. Delujejo po točno določenih načelih, se tudi sicer družijo na rednih srečanjih, se izobražujejo in delujejo v prid blaginje vseh ljudi tudi s finančno pomočjo in svojim osebnim delom.

Prvi Rotary klub Maribor je nastal leta 1930, na začetku leta 1931 je bila izdana charterska listina. Bil je prvi na Slovenskem. Po letu 1941 ni več deloval, saj nacizem kot totalitarni politični režim ni bil naklonjen njegovemu delovanju. Prav tako tudi po vojni ni bilo posluha za družbo »elitnežev«. Zato je svoje delovanje obudil komaj leta 1992, torej po več kot 50 letih premora. Vmes so se seveda rotarijci neformalno srečevali, a uradno niso mogli delovati. Pomembni rotarijci so bili tudi iz vrst podjetnikov. To so bili Josip Hutter, Anton Krejči, Drago Roglič, Marko Rosner, Josip Benko in mnogi drugi. Povezovalni člen obeh klubov je bil Leon Štukelj.

Če se danes sprehodimo po Mariboru, vidimo mnoge rezultate njihovega dela: stopnice na Kalvarijo, spominska plošča, doprsni kip, klop in drevored v čast Leona Štuklja; na obrežju Drave so zasadili brežino z vrbami, kupili so dve stanovanji za potrebe Mladinskega doma v Mariboru in socialno šibkejšim študentom pomaga Fundacija Leona Štuklja. Izjemna se nama zdi poteza družine Kanič iz Maribora, ki daje svojo počitniško hišo na razpolago mladim iz Mladinskega doma Maribor, da tudi oni lahko vidijo in doživijo morje.

Trenutno je po mestu veliko panojev, ki predstavljajo rotarijce iz vse Slovenije. Ti panoji so nastali ob 90. obletnici Rotary kluba Maribor.

18. VIRI IN LITERATURA

Spletni viri:

Zvezdana, B. (Slovenski premožni dobrodelnost oboježil 90 let) Pridobljeno 12.1.2021.

<https://www.seniorji.info/si/aktualno/slovenski-bogati-dobrodelnost-obezezil-90-let-10228416>

Rotary (b.d.), Knjižica o rotary Pridobljeno 27. 11. 2020. <https://rotaryslovenija.org/>

Za dobro vseh (b.d). Pridobljeno 23. 2. 2021. <https://www.slideshare.net/rotaryslovenija/knjizica-o-rotary?ref=https://www.rotaryslovenija.org/>

Božidar, H (b.d.). Info@rotary-maribor.si. Pridobljeno 23. 2. 2021. <https://www.rotary-maribor.si/zgodovina/>

Mariborski gradbenik in dobrotnik (9. april 2018 14:01 v Lokalno), ki je s Hutterjem spremenil Maribor na mariborinfo.com. Pridobljeno na 2. 2. 2021. <https://mariborinfo.com/novica/lokalno/mariborski-gradbenik-in-dobrotnik-ki-je-s-hutterjem-spremenil-maribor/164284>

Leon Štukelj, najuspešnejši slovenski olimpijonek na sportdogaja.si. Pridobljeno 11. 2. 2021. http://sportdogaja.si/zgodovina/leon_stukelj_najuspesnejši_slovenski_olimpijonek

Prostožidarji na old.delo.si. Pridobljeno 16. 2. 2021. <https://old.delo.si/kultura/vizualna-umetnost/spregovoril-je-veliki-mojster-velike-loze-slovenije.html>

Literatura:

uredniški odbor Borko De Corti. (2020). 90 let RC Maribor in rotarijstva na Slovenskem. Ljubljana: Zveza Rotary klubov Slovenije.

Hribernik, Božidar. (2006). Prvi Rotary klub na Slovenskem, slike in dokumenti Rotary kluba Maribor iz obdobja 1930 -1941 Maribor: SPEM. Komunikacijska skupina.

Ferlež, Jerneja. (druga izdaja 2009). Josip Hutter in bivalna kultura Maribora. Maribor: Umetniški kabinet Primož Premzl.

Fras, Maksimilijan. (2013). Mariborski župan dr. Alojzij Juvan in njegov čas. Maribor: EPOS, Maksimilijan Fras, in Društvo Gledališče Kolenc.

Viri slik:

Slika 1: Dr. Alojzij Juvan, mariborski župan in rotarijec, *dostopno na:*

- https://sl.wikipedia.org/wiki/Alojzij_Juvan#/media/Slika:Alojzij_Juvan.jpg (17. 1. 2021)

Slika 2: Vlado Šlajmer in letno kopališče Mariborski otok, ki ga je gradilo Šlajmerjevo podjetje, *dostopno na:*

- <https://mariborinfo.com/novica/lokalno/mariborski-gradbenik-in-dobrotnik-ki-je-s-hutterjem-spremenil-maribor/164284> (18. 2. 2021)

Slika 3: Hutterjeva kolonija hiš na Pobrežju, *dostopno na:*

- <https://mariborinfo.com/novica/lokalno/druzina-hutter-nekoc-uspesna-danes-pozabljena-druzina-iz-maribora/127072> (18. 2. 2021)

Slika 4: Josip Hutter na naslovnici knjige dr. Jerneje Ferlež, Josip Hutter in bivalna kultura Maribora

- <http://www.ugm.si/dogodki/javno-vodstvo-in-predstavitev-knjige-727/> (22. 2. 2021)

Slika 5: Klop v mariborskem parku Ave triumphator posvečena Leonu Štuklja (fotografija Marjetka Berlič)

Slika 6: Leon Štukelj, *dostopno na:*

- http://sportdogaja.si/zgodovina/leon_stukelj_najuspesnejši_slovenski_olimpionik (25. 2. 2021)

Slika 7: Spominska plošča na Kersnikovi 1 v Mariboru (fotografija Marjetka Berlič)